

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 458/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Dudíťa a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Soňou Markovičovou Kissovou, advokátkou, Námestie SNP 13, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/16/2003 z 28. mája 2024 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1Obdo/16/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ súčasne namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom dovolacom konaní a žiada priznať finančné zadosťučinenie 15 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca doručil 10. januára 2005 Okresnému súdu Spišská Nová Ves návrh na začatie konania smerujúci proti dvom žalovaným. Prvý rozsudok v napadnutom konaní okresný súd vyhlásil 14. januára 2011 a sťažovateľ proti nemu podal odvolanie, na základe ktorého bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 25. novembra 2011 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

3. Na pojednávaní uskutočnenom 8. januára 2013 okresný súd vyhlásil v poradí druhý rozsudok, proti ktorému podal sťažovateľ 21. januára 2013 odvolanie. Krajský súd druhý rozsudok okresného súdu zrušil uznesením z 29. mája 2014 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.
4. Okresný súd žalobu sťažovateľa v poradí tretím rozsudkom zo 6. apríla 2016 zamietol. Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd uznesením z 31. augusta 2017 zrušil aj tretí rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.
5. Štvrtý rozsudok, ktorým bola žaloba zamietnutá, súd prvej inštancie vyhlásil 8. júna 2020. Sťažovateľ podal proti nemu odvolanie. Odvolací súd si v celom rozsahu osvojil odôvodnenie rozsudku okresného súdu, a teda ako dôvod zamietnutia žaloby uviedol neexistenciu naliehavého právneho záujmu sťažovateľa, a preto rozsudkom sp. zn. 4Cob/10/2021 z 21. júna 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.
6. Sťažovateľ v zákonnej lehote podal proti poslednému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré bolo odmietnuté napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Odôvodnenie predmetného rozhodnutia je podľa sťažovateľa rozsiahle, avšak odporuje reálnemu stavu veci a skutočnostiam, ktoré sú zadokumentované v súdnom spise. Všetky stupne súdu ignorujú skutočnosti, ktoré v konaní tvrdí sťažovateľ a sú podporené aj reálnymi dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v spise.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozsiahlo opísal skutkový stav, ktorý predchádzal podaniu žaloby o určenie platnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy č. 09/09/2003 z 9. septembra 2003 v spojení so zmluvou LZS/03/02214 uzatvorenej medzi sťažovateľom a žalovanými. Žaloba bola podaná na okresnom súde za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.
8. Na základe dotknutej kúpnej zmluvy mal byť sťažovateľovi predaný mikrobús IVECO DAILY. Sťažovateľ si svoje záväzky z kúpnej zmluvy riadne splnil a dohodnutý predmet zmluvy mal slúžiť na podnikateľské účely. Napriek tomu mu nebol dodaný riadne užívateľný predmet zmluvy, ktorý mal viacero väd, preto sťažovateľ od kúpnej zmluvy odstúpil.
9. V danom prípade prebiehalo aj trestné konanie, ktoré bolo zastavené z dôvodu, že sa orgánom činným v trestnom konaní nepodarilo ustáliť konkrétnu osobu, ktorá v danom prípade konala v rozpore so zákonom. K zastaveniu trestného stíhania nedošlo z dôvodu, že sa skutok nestal, ale z dôvodu, že sa nedalo vzniesť obvinenie konkrétnej osobe, čiže k trestnému činu skutočne došlo.
10. Podľa sťažovateľa všetky konajúce súdy ignorovali zásadné fakty, rovnako tak prehliadali i podstatné nezrovnalosti vo vypracovaných zmluvách, dlhodobo nerešpektovali právne názory odvolacieho súdu a potom jednoducho po 17 rokoch skonštatovali, že dôvodom na zamietnutie žaloby je neexistencia právneho dôvodu na žalobu. Povinnosťou súdu je vždy po prijatí žaloby skúmať jej zákonnosť, a teda je nepochopiteľné vedenie súdneho sporu 17 rokov bez právneho dôvodu. V predmetnom konaní sa súdy absolútne nezaoberali listinami nachádzajúcimi sa v celom súdnom spise, v ktorom sú založené všetky potrebné doklady na riadne a úplné rozhodnutie vo veci samej, a aj preto sa opätovne nevysporiadali s celým radom dôkazov a námietok, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podrobne opisuje.

11. Týmto postupom súdov bolo porušené právo sťažovateľa na riadnu súdnu ochranu a garantovanie práva na spravodlivý súdny proces.

12. Napadnuté konanie trvalo ku dňu rozhodnutia dovolacieho súdu 19 rokov a napriek tomu neboli odstránené všetky nedostatky v konaní, čo už samo osebe jednoznačne považuje sťažovateľ za neprimerané.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa a porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy) postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

14. Ústavný súd zdôrazňuje, že uplatnenie jeho právomoci je viazané nielen na splnenie formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale aj jej náležitostí obsahových [čl. 127 ods. 1 ústavy, § 39 ods. 3 a 4, § 43 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], ktoré musí spĺňať každý návrh na začatie konania, o to viac ústavná sťažnosť (§ 123 zákona o ústavnom súde). Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v zásade odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu, a preto musia dôvody ústavnej sťažnosti korešpondovať s jednotlivými namietanými porušeniami základných práv alebo slobôd. Súčasne je potrebné uviesť, že účelom obligatórneho zastúpenia advokátom v konaní o ústavnej sťažnosti je zabezpečiť zrozumiteľné skutkové a právne vymedzenie namietaného porušenia ústavných práv sťažovateľa v podobe náležitej argumentácie.

15. Prihliadajúc na už uvedené, ústavný súd konštatuje, že aj keď je sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, jeho ústavná sťažnosť neobsahuje žiadnu ústavnoprávne relevantnú argumentáciu týkajúcu sa namietaného porušenia označených práv uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odmietnutí jeho dovolania podaného z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP (iba strohú všeobecnú námietku uvedenú v bode 6 tohto uznesenia, resp. v bode 26 sťažnosti).

16. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti je v zásade iba nesúhlasom (polemikou) sťažovateľa s rozhodnutiami súdov nižšej inštancie, v rámci ktorej rozsiahlo poukazuje na nesprávnosť a neúplnosť skutkových zistení a nesprávnosť právneho posúdenia, keď otázka naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení bola vyriešená s neprimerane dlhým časovým odstupom. Akákoľvek zrozumiteľná ústavnoprávna argumentácia spochybňujúca správnosť záverov uvedených v napadnutom uznesení najvyššieho súdu však absentuje.

17. Ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemá *ex officio* prieskumnú právomoc, t. j. nemá oprávnenie bez námietky sťažovateľa *en bloc* preskúmať napádané rozhodnutie a iniciatívne vyhľadávať prípadné ústavne neudržateľné pochybenia. Inými slovami, tvrdenie sťažovateľa bez jeho konkretizácie v interakcii s napádaným rozhodnutím nepostačuje na meritórne konštatovanie o porušení sťažovateľom označených práv a slobôd (I. ÚS 245/2018). Z tohto dôvodu ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa všeobecnú zákonom predpísanú náležitosť odôvodnenia návrhu podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde a osobitnú náležitosť ústavnej sťažnosti ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

18. Uvedené vedie ústavný súd k záveru o nutnosti odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

III.2. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov:

19. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Ústavná sťažnosť totiž zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade najvyšším súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

20. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza časové súvislosti, avšak z ústavnej sťažnosti vyplýva, že najvyšší súd v dovolacom konaní rozhodol napadnutým uznesením z 28. mája 2024, na základe zistenia ústavného súdu predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 11. júla 2024. Sťažovateľom napádané dovolacie konanie bolo tak v čase podania jeho ústavnej sťažnosti právoplatne skončené. Po nadobudnutí právoplatnosti a doručení vyhotovenia napadnutého rozhodnutia teda už nemohol trvať stav právnej neistoty sťažovateľa, ktorý podal ústavnú sťažnosť až 13. septembra 2024.

21. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

22. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel dotknutých práv dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu